

Seminarul 3

1. Un patron deține 3 magazine, m_1 , m_2 , m_3 , care au 50, 75, respectiv 100, de angajați, din care 50%, 60%, respectiv 70%, sunt femei. Patronul alege aleator un angajat pentru un bonus la salariu. Care este probabilitatea ca angajatul norocos să lucreze la magazinul m_3 , știind că acesta este bărbat?

$$R: P(\text{"angajatul ales lucrează la } m_3" | \text{"angajatul ales este bărbat"}) = \frac{\frac{30}{225}}{\frac{25}{225} + \frac{30}{225} + \frac{30}{225}} = \frac{30}{85} = \frac{6}{17}.$$

2. O persoană are în buzunar 2 zaruri roșii și 3 zaruri albastre, dintre care alege aleator unul. Dacă a ales un zar roșu, atunci aruncă zarul ales de 3 ori, iar dacă a ales un zar albastru, atunci aruncă zarul ales de 2 ori. Calculați probabilitatea ca suma punctelor obținute în urma aruncărilor să fie 10.

$$R: \text{Fie } A: \text{"zarul ales este albastru"}, R: \text{"zarul ales este roșu"} \text{ și } S: \text{"suma punctelor obținute în urma aruncărilor este 10"}. \text{ Formula probabilității totale implică } P(S) = P(S|A)P(A) + P(S|R)P(R) = \frac{3}{6^2} \cdot \left(\frac{3}{5} + \frac{27}{6^3} \right) \cdot \frac{2}{5} = \frac{1}{10}.$$

3. Se aruncă un zar. Fie N numărul care a apărut. Apoi, zarul este aruncat de N ori. Care este probabilitatea ca $N=3$, știind că:

a) numerele obținute în urma celor N aruncări sunt diferite?

b) numerele obținute în urma celor N aruncări sunt egale?

R: Fie D : "numerele obținute în urma celor N aruncări sunt diferite" și E : "numerele obținute în urma celor N aruncări sunt egale". În continuare, considerăm $P(D|N=1) = 0$, $P(E|N=1) = 1$. Formula lui

$$\text{Bayes implică: a) } P(N=3|D) = \frac{P(D|N=3)P(N=3)}{\sum_{i=1}^6 P(D|N=i)P(N=i)} = \frac{\frac{A_6^3}{6^4}}{\sum_{i=1}^6 \frac{A_6^i}{6^{i+1}}}; \text{ b) } P(N=3|E) = \frac{P(E|N=3)P(N=3)}{\sum_{i=1}^6 P(E|N=i)P(N=i)} = \frac{\frac{1}{6^3}}{\sum_{i=1}^6 \frac{1}{6^i}}.$$

• **Modelul binomial:** În cadrul unui experiment pot să apară evenimentele A (*succes*) sau $\bar{A}$ (*insucces*). Un succes are loc cu $P(A) = p$, un insucces are loc cu $P(\bar{A}) = 1 - p$. Probabilitatea de a obține k succese în n repetări independente ale experimentului este

$$b(k; n) = C_n^k p^k (1-p)^{n-k}, \quad k \in \{0, \dots, n\}.$$

▷ Acest model corespunde distribuției binomiale.

4. Probabilitatea ca un cip, de un anumit tip, să fie defect este 0,06. O componentă pentru calculator are instalate 12 astfel de cipuri. Componenta este funcțională dacă cel puțin 11 sunt operaționale.

1) Calculați probabilitatea ca

1a) 12 astfel de cipuri să fie funcționale;

1b) componenta să fie funcțională.

2) Dacă un calculator are instalate 4 astfel de componente, care este probabilitatea p ca cel puțin 3 dintre ele să fie funcționale?

3) Dacă un calculator are instalate 3 astfel de componente, care este probabilitatea ca în total mai mult de 30 de cipuri să fie funcționale?

$$R: 1) 1a) (0.94)^{12}; 1b) p = C_{12}^{11} (0.94)^{11} 0.06 + (0.94)^{12}. 2) C_4^3 p^3 (1-p) + p^4. 3) \sum_{i=31}^{36} C_{36}^i (0.94)^i (0.06)^{36-i}.$$

• **Modelul urnei cu r culori și bilă returnată:**

$$\begin{aligned} b(k_1, \dots, k_r; n) &= \text{probabilitatea de a obține } k_i \text{ bile cu culoarea } i, i = \overline{1, r}, \\ &\quad \text{din } n \text{ extrageri cu returnarea bilei extrase} \\ &= \frac{n!}{k_1! \dots k_r!} \cdot p_1^{k_1} \cdot \dots \cdot p_r^{k_r}, \end{aligned}$$

unde p_i = probabilitatea de a extrage o bilă cu culoarea i , $i = \overline{1, r}$.

▷ Cazul $r = 2$ corespunde distribuției binomiale.

5. O persoană tastează aleator 11 litere minuscule pe o tastatură engleză. Care este probabilitatea ca literele tastate să poată fi permutate astfel încât să se obțină cuvântul *abracadabra*?

R: $\frac{11!}{5!2!1!1!2!} \cdot \frac{1}{26^{11}}$.

6. Un zar este aruncat de cinci ori. Calculați probabilitățile următoarelor evenimente:

a) A: “exact două numere sunt pare.”

b) B: “1 apare de două ori, 3 apare o dată și 6 apare de două ori.”

c) C: “exact două numere sunt prime, un număr este egal cu 1, iar celelalte două sunt egale cu 4”.

R: a) $C_5^2 \frac{1}{2^5}$; b) $\frac{5!}{2!1!2!} \cdot \frac{1}{6^5}$; c) $\frac{5!}{2!1!2!} \cdot \frac{1}{2^2} \cdot \frac{1}{6} \cdot \frac{1}{6^2}$.

7. O persoană întârzie la serviciu într-o zi ploioasă cu probabilitatea 0,2, iar într-o zi senină cu probabilitatea 0,1. Conform prognozei meteo, în următoarea zi va ploua cu probabilitate 0,8. Care este probabilitatea ca:

a) persoana să ajungă ziua următoare la timp la serviciu?

b) ziua următoare să fie ploioasă, știind că persoana ajunge la timp la serviciu?

R: Fie I : “persoana întârzie la serviciu într-o zi” și S : “ziua e senină”. a) Formula probabilității totale implică $P(\bar{I}) = P(\bar{I}|S)P(S) + P(\bar{I}|\bar{S})P(\bar{S}) = 0,9 \cdot 0,2 + 0,8 \cdot 0,8 = 0,82$; b) Formula lui Bayes implică

$$P(\bar{S}|\bar{I}) = \frac{P(\bar{I}|\bar{S})P(\bar{S})}{P(\bar{I})} = \frac{0,8 \cdot 0,8}{0,82} = \frac{32}{41}.$$

8. O pereche de zaruri - unul alb și unul roșu - se aruncă o dată și apoi încă o dată. Calculați probabilitatea ca numerele apărute la cea de-a doua aruncare să fie aceleași ca la prima aruncare. (Exemplu de caz favorabil: la prima aruncare zarul alb indică 2 și zarul roșu indică 4, iar la a doua aruncare zarul alb indică 2 și zarul roșu indică 4.)

R: Considerăm variabilele aleatoare:

▷ A_1 indică numărul apărut la prima aruncare pe zarul alb.

▷ A_2 indică numărul apărut la prima aruncare pe zarul alb.

▷ R_1 indică numărul apărut la prima aruncare pe zarul roșu

▷ R_2 indică numărul apărut la prima aruncare pe zarul roșu.

Probabilitatea cerută este

$$p = \sum_{i=1}^6 \sum_{j=1}^6 P(\{A_1 = i\} \cap \{R_1 = j\} \cap \{A_2 = i\} \cap \{R_2 = j\}) = \sum_{i=1}^6 \sum_{j=1}^6 \frac{1}{6^4} = \frac{6^2}{6^4} = \frac{1}{36},$$

unde s-a folosit faptul că evenimentele $\{A_1 = i\}, \{R_1 = j\}, \{A_2 = i\}, \{R_2 = j\}$ sunt independente $\forall i, j \in \{1, \dots, 6\}$.

Soluție alternativă, folosind formula probabilității totale:

$$p = \sum_{i,j=1}^6 P(\{A_2 = i\} \cap \{R_2 = j\} | \{A_1 = i\} \cap \{R_1 = j\}) P(\{A_1 = i\} \cap \{R_1 = j\}) = \sum_{i,j=1}^6 \frac{1}{6^2} \cdot \frac{1}{6^2} = \frac{1}{36}.$$